СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ VII. — Мт. Кармель, Па. Четвергъ 26-го Жовтня 1899. — Число 43.

КАЛЕНДАРЬ.

Жовтень.

26	Ч.	† Параскевы прев.
27	П.	Евѳимія, Лукіяна
28	С.	Лонгина сотника
29	Н.	19. Осіи, Андрея
30	П.	† Луки еванг.
31	В.	Іоила прор.
1	С.	Артемія вмуч.

ЗМѢСТЪ.

Увага.

Хотячѝ приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
SHAMOKIN, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Квитъ.

Симъ посвѣдчаю, що одержаламъ зъ касы «Р. Н. Союза», въ Америцѣ, посмертне по моимъ мужови Осипови Зелемъ, въ сумѣ $600, словами: шѣсть сто доларôвъ, за що сердечно дядую.

Olyphant, Pa., 14. октобра 1899.

Антонія Зелемъ.

ПРИ СВѢДКАХЪ:
Ив. Арданъ,
Ив. Голодъ,
Ал. Ковальчикъ.

Квитъ.

Посвѣдчаю, що вôдобравъ-емь вôдъ Юрія Хиляка грошѣ въ сумѣ $50, яко запомогу зъ «Р. Н. Союза», котрѝ то грошѣ мають вôдтягнутись зъ моей сумы, котра въ разѣ моеи смерти належить ся моѣй родинѣ. Дякую сердечно урядови «Союза» за споможене мене въ моѣй нуждѣ.

Olyphant, Pa., 16. октобра 1899.

Грицъ Басалыґа.

ПРИ СВѢДКАХЪ:
С. Федоровскій,
Ст. Кузмякъ,
Юрій Хилякъ.

НЕМА ПРАВДЫ ВЪ СВѢТѢ, ХИБА ВЪ МЕНѢ И ВЪ БОЗѢ ТРОХИ.

Такъ сказавъ колись оденъ циганъ. Та то-бъ ще не бѣда, коли-бъ самъ циганъ такъ говоривъ, бо звѣстна рѣчь, що циганъ брепе, але такъ говорять и другѝ. Говорять малѝ и великѝ, простѝ и интелиґентнѝ, ученѝ и неученѝ. Говорять поодинокѝ люде, говорять и цѣлѝ народы, державы. Кождый показуе чужѝ блуды, а своихъ не бачить, ще за добре дѣло уважае.

Щобы кому не здавало ся, що я такъ лишь на вѣтеръ говорю, подамъ вамъ сейчасъ примѣръ. Возьмѣмъ хочь нашѣ Спол. Державы, або якъ ихъ звуть просто, Америку.

За що билась Америка зъ Ишпаніею?

Американцѣ звыкли кричати, що они свободолюбивый народъ, що они хочуть свободы не лишь собѣ самымъ, але и другимъ. Кричали, що они бють Ишпанцѣвъ не для бізнесу, щобы забрати ихъ богатѝ краѣ, а длятого, щобы увôльнити гнетенѝ и обдиранѝ народы зъ пôдъ ихъ ярма. Тымчасомъ що показалось? Показалось те, що скоро выбили Ишпанцѣвъ, сейчасъ хотѣли загарбати ихъ краѣ для себе, а коли де-хто ставъ тому противитись, ось якъ примѣромъ Филипинцѣ, то зачали и ихъ бити, та силою змушувати до пôдданьства.

Злодѣйства на Филипинахъ.

Кричали Американе, що Ишпанцѣ злодѣѣ, обкрадали Филипинцѣвъ, здирали зъ нихъ шкôру и такъ дальше; а теперь що показалось? Показалось, що Американцѣ знають такъ добре красти якъ и Ишпане, а може ще и лѣпше. Ось послухайте, що пише оденъ Американець, що бувъ на Филипинахъ, але вернувъ зъ причины хоробы назадъ, въ одной зъ поважнѣйшихъ газетъ амер. (Springfield Republican): Живность для воякôвъ коштуе два до чотыри разы менше, якъ квартерместры рахують. Кождый хорый жовнѣръ, що есть въ шпиталѝ, мае достававати 30 центôвъ екстра кождого дня, тымчасомъ хорѝ жовнѣры не тôлько не достають тыхъ 30 центôвъ, але сли не мають помочи вôдъ товариства, мусять зъ голоду умирати. Біснесмены зъ мѣста Манила кажуть, що коли були Ишпанцѣ, то они потрѣбували пôдкупити лишь одного урядника, а теперь мусять всѣхъ, вôдъ найбôльшого до найменшого.

Чи тôлько Ніґры такъ роблять?

Або возьмѣмъ пôдъ увагу рѣчь другу. Знаете, що Американцѣ, особливо полудневѝ, брыдять ся Ніґрами (чорными людьми), переслѣдують ихъ, та за що найменшого, або сли лишь пôдозрѣне есть на котрого чорного, сейчасъ его лінчують, то есть вѣшають, палять, стрѣляють, або въ иншій способъ вôдбирають жите безъ суду. На свое успраедливлене кажуть они, що Ніґры дуже часто насилують бѣлѝ дѣвчата або жены. А Американцѣ лѣпшѝ? Въ англійскихъ газетахъ можна було читати недавно, що американскѝ вояки (бѣлѝ) на Филипинахъ насилували много тамошныхъ дѣвчатъ, такъ, що зъ той причины велике обурене пануе межи Филипинцями. Що то не мусѣло лучитись кôлька разы, але бôльше, видно зъ того, що навѣть ґенералъ Отисъ писавъ до McKinley-а, щобы винныхъ для пострáху и перестороги на смерть засудити.

Американцѣ, Драйфусъ и справа Латимерска.

Цѣкавѝ такожь Американцѣ зъ тымъ Драйфусомъ. Франція засудила мало що, або и нѣчо не винного жида Драйфуса, на дуже тяжку кару. Пріятелѣ Драйфуса, богатѝ жиды, зробили великій рейвахъ по газетахъ и добили ся того, що Драйфуса еще разъ судили, але судъ и симъ разомъ не увôльнивъ его, лишь засудивъ на ново. Американцѣ довѣдавшись про тое, сейчасъ зачали скликувати мітинґи и протестувати противъ того засуду. Се таке робили они, коли въ Франціи засудили одного чоловѣка на пару лѣтъ тяжкои вязницѣ и то хто знае чи зовсѣмъ невинного. А у себе дома? Коли въ Lattimer шерифъ Мартинъ и его розбишаки-товаришѣ постріляли не одного, але кôлька найцятьохъ на смерть, а кôлькадесять тяжко покалѣчили, зовсѣмъ невинныхъ, але бѣдныхъ людей, а судъ вилксберскій пустивъ розбôйникôвъ на волю, кажучи, що они мали право се зробити — тогды анѣ оденъ голосъ протесту не пôднѣсъ ся зъ стороны Американцѣвъ; тогды було все all right.

Американцѣ, а ихъ кумове Англики.

Такихъ самыхъ гуманныхъ, поступовыхъ и свободолюбивыхъ людей вдають кумове Американцѣвъ — Англики. Кричать на цѣле горло, що они народъ цивілізованый, культурный. Показують сейчасъ пальцями, если въ якôй другôй державѣ (кобы лишь не у нихъ дома) стане ся кому яка кривда, а самѝ чи роблять по правдѣ? — Нѣ! Ось теперь напосѣли ся на маленьку полуднево африканьску републику и хотять еи для себе загарбати, а чому? бо въ тôй републицѣ, въ тôмъ краю, есть золота много, а золото лакома рѣчь. То-жь и чепили ся бѣдныхъ людей, якъ пяный плота и будуть ихъ воювати.

Що то за народъ Буры? — Буры и Англики.

Републику тоту полуднево-африканьску або Трансвалъ (бо такъ она зове ся) замешкують Буры (Boers). Давно вже, давно тому, вывандрували они зъ Голяндіи до Африки зъ причины релиґійныхъ переслѣдовань. Буры суть кальвины. Перейшовши не одну бѣду, достались они пôдъ опѣку Англіи, та тѣшились, думаючи, що Англія яко «свободолюбива» держава, буде зъ ними добре обходитись. Але помылились. Англія хотѣла зъ нихъ все богатство выссати. То-жь они забрали ся геть зъ краю, где первѣстно осѣли и пôйшли въ друге мѣсце. Але Англики и тутъ найшли ихъ и стали надъ ними панувати и знущатись. Тогды Буры еще разъ вступились Англикамъ и заняли край, въ котрôмъ жіють и доси. Англики пôйшли знова за ними и хотѣли надъ ними панувати. Тое допекло Бурамъ до живого, они взяли за оружіе, выбили Англикôвъ и стали свобôдными, а Англіи положили лишь одно право: згодитись або нѣ на ихъ угоды заключенѝ зъ другими державами. Теперь Буры зачали газдувати и богатѣти на добре, а наконець вынайшли велику силу золота въ своимъ краю. Англія стала завидувати имъ и шукати ключки, до вôйны. Ось и знайшла.

Причина вôйны.

Въ Трансвалъ есть право, що кождый може зôстати ситизеномъ републики, хто жіе тамъ за 9 рокôвъ и зрече ся приналежности до свого старого краю. Изъ за того Англія пôднесла великій крикъ. Она хоче, щобы Англики могли бути ситизенами републики трансвалскои, не зрѣкаючись горожаньскихъ правъ англійскихъ. Буры не хотѣли на се пристати. Ось и зъ того вôйна. Англія еи хотѣла, бо сподѣе ся Бурѣвъ выбити и ихъ край забрати, але мимо того плаче она, нѣбы то, якъ тая мати надъ непослушною дитиною, кажучи: «дуже менѣ се прикро, моя люба дитинко, але мушу тебе за непослушеньство укарати».

Якъ ся вôйна скôнчить ся, не знати. Буры, хочь не великій, але сильный и затятый народъ — будуть бити ся до остатнои каплѣ крови. Англія далеко сильнѣйша, та певно не схоче допустити до того, щобы «непослушна» дитина не дала еѣ укаратись. На тôмъ втратила-бъ еѣ «материньска» повага.

Такъ то оно дѣе ся теперь на свѣтѣ. А не добре дѣе ся. Видно, що не лишь поодинокѝ люде, але и цѣлѝ народы, навѣть тотѝ «ученѝ», «цивілізованѝ», мылять ся въ розпôзнаваню кривды вôдъ правды, видять чужѝ хочь бы и найменшѝ грѣхи пôдъ лѣсомъ, а своихъ и найбôльшихъ навѣть пôдъ самымъ носомъ не видять, ще за добрѝ дѣла уважають, та кажуть гей тôй циганъ: «нема правды въ свѣтѣ, хиба въ менѣ, та въ Бозѣ трохи».

Та се не довго такъ буде, бо правда мусить побѣдити.

А.

Вѣсти зъ Америки.

Зъ Пітсбурга.

Прошу помѣстити тыхъ пару рядкôвъ въ рускôй часописи „Свободѣ.“

Майже зъ кождого мѣста чи плейзу читаемо всѣлякого рода дописи, то про се, то про те, лишень зъ нашого закуреного мѣста дописей не помѣщають въ „Свободѣ“, а чому? бо нѣкому не хоче взятись за перо тай шкрябнути до газеты, щобы и о насъ люде и читателѣ „Свободы“ не забули. Я самъ не дуже похопчивый до дописей, одно, що въ мене перо тупе, а врештѣ дехто часами и лю-

(Продовжене на другôй сторонѣ).

Казка про дурака и его помôчника малого сивого дѣда.

Оденъ чоловѣкъ мавъ трохъ сынôвъ. Два зъ нихъ були мудрѝ, а третій, наймолодшій бувъ глупый и кождый смѣявъ ся зъ него.

Найстаршого сына посылавъ отець часто до лѣса дрова рубати; тогды мати давала ему на дорогу мерендю: свѣжого хлѣба, грудку сыра и масла, а такожь вина фляшку, щобы мавъ що ѣсти и пити, коли зголоднѣе.

Одного дня, коли найстаршій сынъ выйшовъ до лѣса, побачивъ старого, сивого, але дуже маленького дѣда, котрый поздоровивъ его и сказавъ:

— Дай менѣ кусень твого хлѣба, сыра и вина троха, бо я дуже голоденъ и пити менѣ хоче ся.

Але парубокъ вôдказавъ:

— Що, дати тобѣ ѣсти и пити? Если-бъ я зробивъ якъ ты хочешь, то менѣ не зôстало-бъ нѣчого. Нѣ, не дамъ. Иди собѣ геть, звôдки прійшовъ!

Дѣдокъ вôдôйшовъ, а парубокъ зачавъ рубати, але заледво цюкнувъ кôлька разы сокирою въ дерево, якъ она выховзнулась ему зъ рукъ и затяла въ нозѣ дуже глубоку рану такъ, що вôнъ бувъ змушеный сейчасъ ити домôвъ и лѣчитись. Причиною того скалѣченя бувъ нѣхто другій, а лишь сивый дѣдокъ.

Слѣдуючого дня другій сынъ пôйшовъ дрова рубати, а мати и ему дала доброго хлѣба, сыра, масла и вина фляшку. Скоро лишь прійшовъ вôнъ до лѣса, сейчасъ побачивъ того самого маленького дѣда, котрый зачавъ его просити ѣсти и пити. Але той вôдповѣвъ просто:

— Тое, що мавъ бы я дати тобѣ, лѣпше зъѣмъ и выпю самъ. Забирай ся геть звôдси.

Потôмъ зôставивъ старого дѣда на дорозѣ, а самъ пôйшовъ дальше. Але кара за тое постигла его дуже скоро, бо заледво вдаривъ два разы въ дерево, а вже сокира загналась ему глубоко въ ногу, такъ, що мусѣвъ середъ великого болю кулявѣючи сейчасъ до дому вертати.

Тогды дурный сынъ, о котрого зовсѣмъ нѣхто не старавъ ся, прійшовъ до вôтця и сказавъ:

— Тату, пустѣть мене разъ до лѣса дрова рубати.

Але отець сказавъ:

— Нѣ; вже твои братя покалѣчились, хочь були мудрѝ, то тобѣ бы ще що горшого стало ся, бо ты не знаешь якъ сокирою робити.

Наймолодшій сынъ, однакъ, такъ дуже просивъ ся, щобы его пустили до лѣса, що наконець отець сказавъ:

— Но, иди вже, иди тумане, але будешь видѣвъ, що тобѣ стане ся.

Тогды дурный сынъ зачавъ збиратись въ дорогу, а мати дала ему кусникъ хлѣба печеного въ попелѣ и фляшку скислого пива.

Коли вôнъ прійшовъ вже до лѣса, то побачивъ знову того самого маленького, сивого дѣда, котрый поздоровивъ его и пріязно сказавъ:

— Дай менѣ кусникъ твого хлѣба и троха того, що маешь въ фляшцѣ, бо я дуже голоденъ и пити менѣ хоче ся.

— О! — сказавъ дурный сынъ, — я маю лишень кусникъ хлѣба въ попелѣ печеного и фляшку скислого пива; але сли хочешь, то ходи та ѣджь и пій зô мною.

Такъ они посѣдали собѣ пôдъ деревомъ, але що-жь! коли лишь дурный вынявъ свою мерендю зъ торбы, то побачивъ, що его хлѣбъ и скисле пиво були перемѣненѝ въ найбѣлѣйшу булку, и смачне вино. Коли вже наѣли ся и напили, сказавъ старый дѣдусь:

— Понеже ты бувъ добрый для мене и подѣливъ ся зô мною своимъ обѣдомъ, то я зроблю тебе щасливымъ вô всѣмъ до чого тôлько возьмешь ся. Ось тамъ стоить старе дерево; зôтни его, а найдешь пôдъ нимъ щось доброго.

Потôмъ дѣдусь попращавъ ся и вôдôйшовъ.

Дурный взявъ ся сейчасъ до роботы и невдовзѣ дерево лежало на земли. Але яке было его зачудоване, коли побачивъ сидячу на корѣню дерева гусь, котрои пера були зъ чистого золота. Вôнъ сейчасъ пôднѣсъ еи и забравъ зъ собою, але не до дому, лишь до недалекои гостинницѣ, где думавъ заночувати.

Властитель гостинницѣ мавъ три дочки, котрѝ завистными очима дивились на гусь; они нѣколи не бачили ще такъ чудного птаха и кожда зъ нихъ хотѣла була мати хочь одно перо зъ тои гуски. „Ага, чекай“, подумала собѣ найстарша, „я мушу найти собѣ способнôсть вырвати перо зъ тои гуси“, и такъ стало ся, бо невдовзѣ потôмъ дурный выйшовъ зъ хаты. Чимъ скорше прибѣгла она до птаха и вхопила его за крыло, але коли хотѣла руку потягнути до себе, почула, що рука еи зовсѣмъ прилипла до птаха. Незабавомъ выйшла друга сестра такожь зъ намѣромъ дôстати золоте перо, але скоро лишь дôткнула ся старшои сестры, щобы тая усунулась на бôкъ — сейчасъ рука еѣ прилипла до одежи сестры и годѣ було еи вôдорвати. На тое прійшла трета сестра. „Йди геть звôдси, иди геть“, кричали двѣ першѝ. Але она не знала чому мае ити геть. Если они обѣ були коло золотои гуски, чому-жь и она не мала тамъ бути? Скочила отже чимъ скорше наперéдъ, але въ тôй самôй хвили прилипла до середущои сестры. Въ такôмъ положеню мусѣли они всѣ три перестояти коло гуски цѣлу нôчь.

На другій день рано прійшовъ дуракъ, взявъ гуску пôдъ паху и понѣсъ, не зауважавши навѣть, що три сестры идуть такожь слѣдомъ за нимъ. А коли вôнъ приспѣшивъ кроку, то и три сестры мусѣли бѣчи скорше и то по правôй або лѣвôй его сторонѣ, пôсля того, чи державъ вôнъ гуску пôдъ лѣвою чи правою пахою.

На дорозѣ стрѣтивъ ихъ плебанъ зъ тои парохіи и дивувавъ ся дуже, побачивши таку процесію. „Встыдъ и ганьба“, кричавъ вôнъ, „чи вы подурѣли молодѝ дѣвчата, бѣгати за парубкомъ, та ще въ бѣлый день и по публичнôй дорозѣ? Сейчасъ менѣ идѣть до дому!“ Зъ тыми словами положивъ вôнъ руку на плечѣ наймолодшои, хотячи еи затримати, але скоро еи лишь дôткнувъ ся, то и самъ зôставъ затриманый и мусѣвъ бѣчи за ними такъ якъ и всѣ другѝ. Кôлька минутъ пôзнѣйше стрѣнувъ ихъ орґаніста, а видячи якъ плебанъ бѣгне въ бѣлый день ажь за трема дѣвчатами, дивувавъ ся немало, а наконець закликавъ: „Пане превелебни, та дзе оні так уцекаю? Чи може забулі, же маю дзецко покерсціц?“ Коли однакъ плебанъ не затри-

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only little Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA" Publishing Co.

All comunications should be addressed to:
„Svoboda"
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна $2.00
До старого краю 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA"
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

(Продовженє зô стороны першои.)

бить ся погнѣвати, що не треба таке, а таке до газеты пускати. Но але що правда, то кажуть, що грѣху нема. Я не буду силовати ся описовати за всѣхъ и вся, що ту або ту кумъ кумови нôсъ порядно розбивъ, великй синй окуляры пôдъ очи всадивъ, бо мôгъ бы хто за те на мене погнѣвати ся, що таку „дурницю" до газеты пускаю. Таке всюды дѣесь, не тôлько у насъ. Я лишь наведу пару примѣрôвъ піяцкого житя и якъ страшно кôнчать жите такй наливайки, котрыхъ то выпадкôвъ с. р. въ Пітсбургу було 4. Читателѣ „Свободи" думають може, що лишь въ майнахъ, въ фабрикахъ, або гдесь при иншôй роботѣ може лучити ся страшна катастрофа смерти? Дежь тамъ! Часами піяки и самй карки ломлять по пяному. Ще одного ледво до шпиталя довезли, а другій вже прощаесь пôдъ сходами зъ тымъ свѣтомъ, котрому вже и помочи жаднои не треба.

Не буду докладно описовати перших трохъ, бо то вже пару мѣсяцѣвъ минуло. Я тôлько опишу остатне нещасте смерти Андрѣя Леня, котрый тою самою дорогою пôшовъ, що и его попереднй товаришѣ и братя по чарцѣ.

Андрей Леньо походивъ зъ села Полоння п. Сянокъ. Прійшовъ передъ пару роками до Пітсбургъ, Па., полишивши въ краю жѣнку зъ дрôбными дѣтьми, щобы тутъ заробити гроша, а потôмъ повернутись до краю и полѣпшити ихъ долю. Зъ початку бувъ собѣ чоловяга тверезый, честный, зарабляв красні центы, о женѣ и дѣтяхъ памятавъ, вписавъ ся до нашого братства, ба навѣть часами и до церкви вступивъ. Та коли той чоловѣкъ мало помалу забувъ о старôмъ краю и о своихъ дѣтяхъ, вôддавъ ся піяньству, а навѣть ставъ жити на вѣру зъ другою женою. По кôлька разовôмъ упôмненю черезъ мѣсцевого священника и предсѣдателя братства, щобы такъ не робивъ, вôдповѣвъ, що такъ Богъ ему призначивъ и такъ повинно бути. Выключено его зъ братства, розумѣесь, вôнъ собѣ зъ того нѣчого не робивъ, пивъ дальше до нестямы. Ажь ту 8. с. м. иде поголоска, що Леньо, вертаючи вôдъ свого кума (се була недѣля) зъ гостины черезъ высокій мôстъ, зъ котрого треба сходити сходами, не знати, чи поховзнувъ ся, чи хотѣвъ прискорити ходы, досыть, що найшли его пôдъ сходами на пôвъ мертвого зъ поломаными членами тѣла. Се также ему Богъ призначивъ!

Поліція вôдставила его до шпиталя и по пару днях перенѣсъ ся и дѣже нѣстъ болѣзни, нѣ американьскои віски. Где небôжчика похоронено, не знаю, бо нѣхто не хотѣвъ заняти ся похорономъ.

Ще маемо и бôльше такихъ братôвъ по чарцѣ, котрй цѣлый день недѣльный лежать зъ червоными очима вôдъ „шпірітусу" пôдъ лавою безъ памяти. Такимъ церкви не треба, бо ще не вмирають, щобы каяли ся. Зъ тыхъ, що позабивали ся, було двохъ зъ Галичины, а двохъ зъ Угорщины. То щасте, що выйшло по рôвнôй части, бо знову мусѣвъ бы Совѣтъ высылати комісію до выслѣдженя, чому „Галичане маю трохъ, а онѣ ленъ еднего забитего", але якъ разъ выйшло на половину, отже згода!

Пітсбурскій приблуда.

Вѣсти зъ Канады.

Биверъ Крикъ 22. вересня 1899.

Прошу помѣстити кôлька слôвъ за насъ канадійскихъ Русиновъ зъ кольоніи Биверъ Крикъ.

Кольонія Биверъ Крикъ лежить вôдъ мѣста головного Едмонтону вôддалена на всхôдъ 60 миль. Всѣхъ Русиновъ есть тамъ звыжь 800 родинъ. Тй Русины, що приѣхали въ 1896 и 1897 роцѣ, то красно загосподарили ся, бо декотрй мають по парѣ коней и по кôлька найцять штукъ рогатои худобы, декотрй мають косарки, грабарки и жниварки и также декотрй обробили вже по 40 до 50 и бôльше акрôвъ землѣ.

Доходять до насъ вѣсти зъ Манітобы и зъ Дакоты, що тамъ часто дощѣ падали, всьо повымокало, збôжа и сѣна нѣхто не зробивъ и такъ само оповѣдавъ намъ п. Кирило Ґеникъ, бо вôнъ объѣздивъ нашу кольонію и бувъ вдоволеный зъ того, що намъ тутъ добре и спôзнавъ, що наша кольонія того року принесла добрый урожай, збôже було красне и бараболѣ и т. д. дощь часто падавъ, але теплый и нешкôдливый. Збôжа позвозили до стôжкôвъ и бараболю повыкопували, хоть въ Вінніпеґу баламутять, щобы до Едмонтону не ѣхати, бо въ Едмонтонѣ морозы шкодять збôжу и всьому, але то всьо неправда. Морозъ хоть часомъ трафить ся, то нѣчому не шкодить. Отъ я тутъ вже два роки, але виджу, що не тôлько морозъ збôжу не шкодить, але всьо достоить свого часу: кукурудза, огôрки и вся огородовина. И я бы радивъ, если пе еміграція потягне рôкъ або два, то щобъ еміґровали до Едмонтону, бо землѣ еще доволѣ до роздаваня по 10 долярôвъ, а тôлько тымъ не раджу ѣхати до Канады, котрй въ старôмъ краю легко жіють и не хотять робити, бо тутъ въ Канадѣ робити треба, бо есть коло чого, бо кождый голова родины и 18-лѣтный хлопець дôстае фарму, въ котрôй есть 113 морґôвъ, то жь треба робити. Отъ теперь на весну приѣхали двѣ родины зъ Буковины, котрй въ краю були якимись тамъ касіерами въ громадѣ, а ту прійшли и хотѣли также легко жити. Одного не знаю по имени, а другій называе ся Петро Ґеничь. Приѣхали тутъ, роздивили ся, що ту треба робити, тай жѣнки покидали и пойшли до роботы на колей. Той, що по имени его не знаю, покинувъ роботу и взявъ жѣнку и поѣхавъ до краю, а Петро Ґеничь написавъ до жѣнки листъ, щобы приѣздила зъ дѣтьми до Вінніпеґу, бо поѣдуть до краю. Теперь та бѣдна жѣнка и 7 дѣтей сидять безъ цента и нарѣкають на свою чорну долю, бо не мають о чѣмъ до Вінніпеґъ достати ся, бо пару долярôвъ, що ще мали, забравъ батько зъ собою.

Отже котрй при пивѣ сидять въ старôмъ краю, то я тымъ не раджу ѣхати, нѣ до Америки, нѣ до Канады, бо тутъ ґальбôвъ нема часу пильновати, тôлько треба робити.

Лешко Карпечъ.

НОВИНКИ.

Осѣннй выборы.

Бôльша часть стейтôвъ выбирае ґовернерôвъ на два або чотыри роки, а щобы не робити осôбныхъ заходôвъ и коштôвъ при выборахъ конґресменôвъ и выборцѣвъ президента — звычайно выбирають ґовернерôвъ въ лѣтахъ паристыхъ. Той осени будуть выбирати ґовернерôвъ лишь въ Maryland, Kentucky, Ohio, Iowa, Mississippi и Massachusetts. Въ Пенсильвенія и Небрасцѣ будуть выбирати меншихъ стейтовыхъ урядниковъ. Всѣхъ членôвъ леґіслятуры або кôлькохъ лишь будуть выбирати въ тыхъ стейтахъ, що и ґовернерôвъ, а также въ Ню Йоркъ, Ню Джерзи и Вірджінія.

Трафила коса на камѣнь.

Американцѣ люблять дуже все оголошувати въ газетахъ (адвертайзувати), не безъ того, розумѣе ся, щобы въ тыхъ адвертайзментахъ не була бôльша часть брехнѣ. Стало ся, що оденъ аптикаръ въ Chile (Чілі край въ полудневôй Америцѣ), закупивъ рôжныхъ патентованыхъ лѣкарсвтъ зъ Америки. Одно зъ нихъ було на бôль зубôвъ. Приходить чоловѣкъ до аптики и хоче лѣкарства на зубъ. Той подавъ ему фляшчину якогось плыну, на котрôй було написано, що если нимъ зубъ посмарувати, то за 10 минутъ перестане болѣти. Чоловѣкъ посмарувавъ зубъ, вынявъ годинку и зачавъ рахувати минуты. Коли минуло десять минутъ, а зубъ болѣвъ дальше, чоловѣкъ розгнѣвавъ ся дуже, заарештувавъ аптикара и той мусѣвъ заплатити тысячъ долярôвъ кары и вôдсидѣти 3 мѣсяцѣ въ арештѣ.

Чудный закладъ.

Американцѣ мають звычай робити заклады о що небудь. Недавно тому спеpечало ся двохъ. Оденъ казавъ, що пчолы скорше потрафлять лѣтати, другій що голубъ. Отъ и заложились. Але якъ тутъ переконати ся чія правда? Взяли голуба и кôлька пчôлъ одну милю вôдъ хаты. Пчолы посыпали впередъ мукою, щобы були значнй. Голубъ прилетѣвъ домôвъ о 30 секундъ скорше.

Не простый злодѣй.

За найстаршимъ сыномъ бувшого италійского президента міністрôвъ Crispi-ого, суть розôсланй гончй листы. Поліція италійска пошукуе его за крадѣжь діяментôвъ еще зъ 1896 р. Тогды то удало ся ему, за помочію вôтця, утѣчи до Арґентины, где працювавъ у одного банкира, але и тутъ не вытримала злодійска жилка, бо не тôлько, що обôкравъ его, але ще забравъ его жѣнку и утѣкъ до Ураґваю. Теперь, подôбно, вернувъ до Европы. Діяменты укравъ ґрафинѣ Cellere, котрои бувъ коханкомъ. То не простый злодѣй.

Гостѣ у духоборцѣвъ.

Joe S. Gidley, американьскій фармеръ зъ Massachusetts и кôлькохъ его пріятелѣвъ вôдвѣдали духоборцѣвъ, живучихъ въ Канадѣ, недалеко Йорктонъ, по обохъ бокахъ рѣки Swan River. Найбôльше що ихъ дивувало, то краевй косы, зовсѣмъ подôбнй до нашихъ и спосôбъ ихъ клепаня и остреня. Игн. Алмановскій бувъ ихъ переводчикомъ. Мали также релігійный мітинґъ пôдъ голымъ небомъ.

Важне для поселенцѣвъ въ Біверъ-Крикъ, въ Канадѣ.

Понеже о. Д. Поливка мусѣвъ задержатись довше въ Отавѣ, а не можь ще на певно вгадати, чи не зайдуть въ дальшôй подорожи якй непередвидженй перешкоды, то-жь посвячене церкви въ Біверъ Крикъ вôдкладае ся на день 12. падолиста с. р.

Не убій!

Dewey! Dewey! Dewey! Hurrah for Dewey! What's the matter with Dewey? — He is all right! Кричать Американцѣ, пишуть, малюють, а все лишь Дюи, та Дюи. Недавно тому робили ему параду, що коштувала міліоны долярôвъ, тымчасомъ якъ тысячѣ робôтниковъ не мае чимъ прокормити свои родины. Тай що зробивъ той Дюи? Людей позабивавъ. Если-бъ я, грѣшный рабъ божій, нôсъ кому розбивъ або повыбивавъ зубы, мене всадили-бъ до арешту; если-бъ забивъ лишь одного чоловѣка, мене повѣсили-бъ; а тому, що тысячѣ людей позабивавъ, кланяють ся, парады роблять та міліоны на се выдають. И чудно и глупо.

А.

Жиды въ Канадѣ.

Въ Thunder Hill, Assa, е кольонія жидôвскихъ фермерôвъ. Баронъ Гиршь давъ два міліоны долярôвъ на цѣли оселеня жидôвскихъ фармерôвъ въ Канадѣ.

— **Сіоністы**, се партія жидôвска, котра стараесь выкупити Палестину вôдъ Турковъ, заселити еи жидами и утворити нове царство жидôвске. На сю цѣль збирають они и мають вже готову велику суму грошей. Пытане однакъ, чи Турки вôдпродадуть сей край, бо и они уважають Ерусалимъ за святе мѣсце, та пытане, чи жиды схочуть тамъ ити, понеже се край не дуже ще розвиненый.

— **Може** не кождый знае, що рыба може дивитись однымъ окомъ въ одну, а другимъ въ другу сторону, або спати на одно око, а другимъ дивитись. Суть также рыбы, котрй не суть зовсѣмъ нѣмй, але выдають голосъ и то неразъ дуже красный. Коло Борнео (острова недалеко Азіи) е рыбы, що коли побачить човно на водѣ, ховаесь пôдъ него и выдае дуже краснй голосы подôбнй то до голосу арфы, то знову до голосу орґанôвъ. Рыбы, що звуть ся pilchards, радо слухають голосу людского и збѣгають ся коло кораблѣвъ або човнôвъ, на котрыхъ чують красный спѣвъ.

— **Молоко**, се найважнѣйшій покармъ для дѣтей. Треба однакъ знати, що молоко може часто зашкодити, если въ нѣмъ находять ся малй звѣрятка званй бактеріи. Длятого треба давати дѣтямъ молоко варене, котре вправдѣ менше поживне, але за те нешкôдливе.

— **Въ Тасманіи** (островѣ, що есть пôдъ управою Англикôвъ, а лежить на полудне вôдъ Австраліи) жіють люде, котрй ще до недавна уживали такихъ апарядôвъ, якъ люде Европы, коли ще жили въ пôдземныхъ ямахъ.

— **Новй** почтовй переказы (money orders). — Декотрй почты выдають новй «мони ордеры». Суть они синои барвы, а лѣпшй о стôлько, що дають разомъ зъ ними поквитоване (receipt) на грошѣ, котрй чоловѣкъ посылае.

мувавъ ся анѣ на хвильку, то орґаніста побѣгъ за нимъ въ погоню и вхопивъ плебана за полу, але сейчасъ и его мовь бы клѣщами що вхопило и вôнъ мусѣвъ бѣчи вразъ зъ другими. Такъ отже вже пятеро людей бѣгло за дурнымъ, що нѣсъ гусь пôдъ пахою. Въ тôмъ надôйшли дорогою два парохіяны. Плебанъ ставъ голосити и просивъ, щобы увôльнити его и орґаністу. Парохіяне поскочили на ратунокъ, але и самй попали въ лапку, а дурный все бѣгъ зъ гускою пôдъ пахою, анѣ не оглядаючись на тыхъ, що за нимъ були.

Наконець прибѣгли такъ до мѣста где живъ король, що мавъ дочку терпячу на таку мелянхолію, що нѣхто не мôгъ еи нѣякъ розвеселити, анѣ до смѣху побудити. Король журивъ ся тымъ дуже, а навѣть оголосивъ, що хто еи до смѣху приведе, той еи возьме за жену.

Дурный довѣдавшись про тое, постановивъ спробувати якій вплывъ буде мати его процесія на принцезну. Отже побѣгъ передъ неѣ, а тамтй семеро за нимъ. Тое такъ розсмѣшило принцезну, що она смѣялась и смѣялась и думали, що нѣколи смѣятись не перестане.

Потôмъ дуракъ пôйшовъ до короля и хотѣвъ, щобы той давъ ему свою дочку за жѣнку; але король не дуже щось хотѣвъ мати за зятя того парубка, отже сказавъ, що вôнъ лишь тогды вôддасть ему свою дочку, коли той приведе такого чоловѣка, що потрафить выпити все вино зъ королѣвскои пивницѣ.

Тогды парубокъ увôльнивъ всѣхъ тыхъ, що були до гуси причѣпленй, гусь замкнувъ пôдъ добрый замокъ, а самъ пôйшовъ до лѣса, бо думавъ собѣ: „нѣхто менѣ не поможе, якъ не той малый сивый дѣдусь." Коли прійшовъ на мѣсце, где лежало стяте нимъ дерево, побачивъ чоловѣка, що здававъ ся бути дуже нещаснымъ. Парубокъ поспытавъ що ему бракуе.

— О, — сказавъ той, — я маю таку спрагу, що мабудь нема нѣчого въ свѣтѣ, що могло-бъ еи заспокоити, а воды пити не можу. Доперва що выпивъ я двѣ бочки вина, але то значить для мене стôлько, що для горячого каменя, коли пустити на него двѣ каплѣ воды.

— Я тобѣ пораджу, — сказавъ парубокъ. — Ходи зô мною, а будешь мати що пити по шію.

Почѣмъ завѣвъ сего чоловѣка до королѣвскои пивницѣ, где тойже отвиравъ и выпивавъ одну бочку вина по другôй и пивъ и пивъ, такъ, що ажь его въ крижахъ болѣло, а до заходу сонця выпивъ все вино, що лишь було въ королѣвской пивници.

Дуракъ просивъ теперь знову о дочку, але король все ще не хотѣвъ еи вôддати за такого простого парубка и длятого поставивъ ему ще одно условіе. Сказавъ, що лишь той зъ его дочкою оженить ся, хто приведе чоловѣка, що змôгъ бы зъѣсти цѣлу гору хлѣба.

И знову дуракъ пôйшовъ до лѣса, якъ и першимъ разомъ и знову въ тôмъ самôмъ мѣсци подыбавъ чоловѣка, що старавъ ся якъ найтѣснѣйше поясомъ пôдперезати та робивъ при тôмъ якъ найстрашнѣйшй мѣны. Коли парубокъ наблизивъ ся, почавъ сей чоловѣкъ кликати:

— Я зъѣвъ вже кôлькадесять фунтôвъ хлѣба, але се не заспокоило мене анѣ трошки, я такій голоденъ якъ и перше, а мôй жолудокъ такій порожный, що я мушу дуже тѣсно поясъ затискати, бо инакше умеръ-бымъ зъ голоду.

Парубокъ ажь пôдскочивъ, такъ втѣшивъ ся чуючи такй рѣчи.

— Ходи зô мною — сказавъ вôнъ — а я тобѣ дамъ ѣсти до схочу, будь певный.

И взявъ его до королѣвского двора. Тутъ король приказавъ зъ всеи муки, що була въ цѣлôмъ его царствѣ, напечи хлѣба и знести его на одну велику купу, що выглядала якъ одна велика гора хлѣба. Голодный чоловѣкъ ставувъ передъ тою горою и почавъ ѣсти, а до вечера зъ цѣлои горы не стало и одного бохонця хлѣба.

Теперь пôйшовъ дурный вже по третый разъ до короля просити о руку его дочки. Король звинявъ ся то симъ то тымъ, а наконець сказавъ, що если вôнъ приведе ему корабель, що потрафить ѣхати такъ добре по водѣ якъ и по сухôй земли, то вôнъ вôддасть ему свою дочку безъ всякои выгварки.

На тй слова дуракъ пôйшовъ просто до лѣса, тамъ подыбавъ того самого маленького сивого дѣда, зъ котрымъ вôнъ колись подѣливъ ся своимъ обѣдомъ.

— Се я — сказавъ старенькій чоловѣкъ — пôславъ тобѣ тыхъ двохъ людей, зъ котрыхъ оденъ выпивъ все королѣвске вино, а другій зъѣвъ цѣлу гору хлѣба, а теперь дамъ тобѣ корабель, що буде мôгъ ѣхати такъ добре по сухôй земли якъ и по водѣ, а то все за тое, що коли я бувъ бѣднымъ, то ты мавъ добре серце для мене и давъ менѣ ѣсти и пити.

Парубокъ забравъ зъ собою корабель и занѣсъ его королеви. Король здивовавъ ся тымъ дуже, але не мôгъ вже дальше противитись приняти его за зятя. То-жь заразъ зробили дуже гучне весѣле, а по смерти короля бѣдный, але доброго серця дуракъ, зôставъ королемъ надъ цѣлымъ королѣвствомъ.

ГДЕ-ЖЬ ВЫ?

Й где-жь вы, нужды и голоду дѣти,
Брудній, задымленй, порохомъ вкрытй,
У котрыхъ лиця потомъ обôльлянй,
Згорбленй плечѣ, руки зъ мозолями?

Где вы, захланности людскои рабы,
(Що терпеливй, мовь вôлъ у ярмѣ),
Голоднй, темнй, трупы въ пôвъ живй,
Що боите ся взглянуть до горы?

Ну-жь! пôднесѣть тй похиленй лиця,
И руки свои въ гору пôднесѣть,
А въ рукахъ вашихъ най заблисне криця*)
И дальше, смѣло кайданы ломѣть!

Вы боитесь? вамъ страшно дуже
Пôдземныхъ льохôвъ, „хлѣба и воды?"
Страшно арештôвъ, судôвъ, та лоерôвъ,
Паньскои нагайки, шерифа стрѣльбы?

А не страхъ жити цѣлый вѣкъ въ неволѣ,
Не знати, що се правда, свобода,
Двигать кайданы, та зносити болѣ,
Голоду, нужды, хочь бы и щодня!

*) Сталь.

А.

Принада готельникôвъ. Въ одноûмъ, французкôмъ мѣстѣ властитель новоутвореного готелю, выписавъ таке на вывѣсцѣ: „Ту говорять по англицки, по нѣмецки, италійски и нѣмецки." Коли сю напись прочивъ одинъ Англикъ, вступивъ до того готелю, а що мôгъ розбесѣдувати ся слабо по французки, то-жъ просивъ, щобъ дали ему до услугъ хлопця, що вмѣє по англицки.

— Коли-жъ у насъ нема такого чоловѣка — вôдповѣдає Французъ.

— Якже-жь нема — счудувавъ ся Англикъ — адже-жь вы оголосили, що у васъ бесѣдують на всѣхъ мовахъ.

— Такъ, говорять — вôдповѣвъ спокойно Французъ — але лишь подорожні гостѣ.

— **Дивні обряды** весѣльні суть межи Тагалями на филипиньскихъ островахъ. Молодый мущина, що хоче женити ся, мусить насамперѣдъ старати ся позыскати собѣ родичѣвъ своеи суджениои. Вôдтакъ мусить вôнъ на публичнôмъ мѣсци бѣгати за дѣвчиною доти, доки єи не зловить. Она може вырвати ся ему, и не скорше скаже, що она єго нареченою, ажъ вôнъ єи кôлька разôвъ зловить. Ажъ тоді може вôнъ ся въ трію̂мфомъ повести до дому єи родичѣвъ. Тутъ мусять они обоє на двохъ драбинахъ лѣзти до помешкання родичѣвъ молодои. Молодого тягне за голову до хаты дѣвчина молодои, а молоду ее мати. Вôдтакъ мусять обоє вклякнути передъ батькомъ, а той вылѣває на нихъ воду зъ лупины кокосового орѣха. Наконецъ тутнуть ся молоді головами и то значить, що они вже повѣнчані. По сѣмъ обрядѣ молода пара иде на пять днѣвъ въ лѣсы та горы и тамъ днює и ночує. Нѣхто не знає, де они черезъ той часъ перебувають; по тôмъ часѣ вертають назадъ до села и зачинають вже господарити. Часомъ торжество весѣлье вôдбуває ся въ той способъ, що молодый и молода лѣзуть замѣсть на драбину на два молоді деревця, що ростуть близько себе, и хтось изъ старшихъ членôвъ родины ловить за галузе и нахиляє дерева до себе, доти, доки ажь молоді не зможуть поцѣлувати ся або тутнути ся головами, що зависить вôдъ силы того, хто нахиляє дерева. Найважнѣйша рѣчь въ цѣлôмъ обрядѣ въ тôмъ, щобы молоді дотулили ся головами, бо аждъ тодѣ стають они чоловѣкомъ и жѣнкою.

— **Паперовыми** гонтами покрывають домы въ Японіи. Розумѣє ся, що паперъ уживаный въ той цѣли є дуже грубый.

— **Найбôльшій** корабель на свѣтѣ є „Oceanic", власность „White Star" лініи. Ходить вôнъ межи англійскимъ мѣстомъ Queenstown а Ню Йоркомъ.

— **Зъ ока** вытягають кусники желѣза при помочи магнесу. Лѣкарѣ кажуть, що операція така легша и вадае менше болю, якъ при помочи другихъ инструментôвъ.

— **Губка** (sponge) єсть звѣрятемъ. Коли вымыуть губку просто зъ дна морского и перетеуть еи, то выглядає она якъ сыре мясо. Дѣрки єи наповнені матеріею подôбною до молока. Найлѣпші губки походять зъ Середземного моря.

— **Недавно** тому умеръ патріярхъ александрійскій Софронъ. Бувъ вôнъ 87 лѣтъ священникомъ, патріярхомъ 35, а коли умеръ мавъ 107 лѣтъ житя.

— **Острять** собѣ переднї зубы люде замешкалі въ полудневой Индіи (въ Азіи) въ горахъ Анамалаи. Люде ті звуть ся Кедры, суть малого зросту, мають темну скôру и кучерявє волосє.

— **Воздухъ** замѣненый въ плѣнъ є такъ звиный, що живе срѣбло, вложене до него, твердне до того степени, що можна єго кути, робити зъ него гвоздѣ и т. д.

— **На Донѣ** (Rendham, Pa.) двѣ брехи перестали робити зъ причины страйку. Властителѣ Jermyn and Co. застановили роботу и арештовали двохъ людей въ той цѣли, щобы змусити робôтникôвъ до послуху. Розумѣє ся, що тамошні газеты повні нелестныхъ епитетовъ о foreigners и Hungerians.

— **Въ мѣсцевости** New Port заложено Братство имени Пр. Богородицѣ. Се Братство заходить ся також коло будовання новои рускои церкви и на ту цѣль збирає грошѣ.

Оголошене.

Дня 29. с. м., въ недѣлю, о 3. годинѣ зъ полудня вôдбуде ся на Брейдѣ, коло Шамокинъ, Па., въ гали п. Луковского, мітинґъ політичного клюбу, на котрый запрошує ся всѣхъ Русинôвъ, Полякôвъ, Словакôвъ и Литвинôвъ. Всѣ повинні численно зôйтись на тѣ перед выборчі зборы, щобы мы Славяне, звязавшись въ одну громаду, могли и для себе де-що выборoти при надходячихъ повѣтовыхъ выборахъ.

Руска місія на заходѣ.

Подає ся до вѣдомости всѣмъ нашимъ людямъ, що прислухують гр. кат. церкви, що въ Whiting, Ind. побудовано руску церковь, де єсть також нашъ священикъ. Се повѣдомлене вôдносить ся до тыхъ, що мешкають въ Chicago, Ill., So. Chicago, Ill., Whiting, East Chicago и Hammond, Ind. Зъ Чікаґо найдогôднѣйшій „трейнъ" до Whiting выходить о 8 годинѣ рано зъ Rosk Island стаціи, а за вертаный „тікетъ" платить ся лишь 25 цнт., а въ Чікаґо назадъ можна вже бути о 1.30 по полудни. Вже бы часъ перестати ходити до чужихъ „косцьолôвъ", коли своя, рôдна церковь недалеко, що не єсть мачохою а рôдною мамою. Церковь наша єсть въ Whiting, Ind. на Clark Str., а адресъ священика: Rev. Nic. Seregelly, Box 366, Whiting, Ind.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

Дня 6. с. м. умеръ въ Празѣ Францъ Жегоржь, Чехъ, що бувъ членомъ тов. „Просвѣта" у Львовѣ и иншихъ рускихъ товарствъ. Покôйный звѣстный бувъ Русинамъ въ Галичинѣ, де любивъ часто перебувати, слѣдячи за звычаями та житємъ руского народа, котрый вôнъ такъ щиро полюбивъ. Русины стратили въ Жегоржовѣ щирого пріятеля, що руске имя розносивъ своими працями помѣжъ братнымъ намъ народомъ ческимъ.

Земля ему перомъ!

Дѣлимо ся також сумною вѣстею, що минувшого тыждня скончавъ житє заступникъ предсѣдателя „Р. Н. Союза" Иванъ Довботь, зъ Lansford, Pa. Похоронъ єго вôдбувъ ся въ пятницю, дня 20. с. м. Покôйный бувъ щирымъ Русиномъ, що дбавъ дуже ревно о поднесене нашого товариства „Р. Н. Союзъ", а єго прикметы серця, та єго успособлене були такъ гарні, що каждый, хто зъ нимъ разъ говоривъ, мусѣвъ єго полюбити. Мы стратили въ Иванѣ Довботи одного зъ найкраснѣйшихъ членôвъ, то-жъ зъ жальомъ кидаємо грудку землѣ на єго свѣжу могилу.

Вѣчная ему память!

Іоанъ Чирня, членъ братства въ Ландсфордъ, Па. и „Р. Н. Союза" ч. гол. кн. 1040, родомъ зъ Виравы, стол. Земплинъ на Угорщинѣ, зôставъ убитый въ майнахъ дня 14. жовтня б. р.

Вѣчная ему память!

СМѢШНЕ.

У ЦИРУЛИКА.

Циганъ мавъ великий боль зубôвъ. Прийшовъ до малого мѣсточка, тримає ся за лице и пытає одного чоловѣка:

— Гей свате, бôйте ся Бога! скажѣть менѣ, де то панъ цируликъ мешкає, мушу дати вырвати болячій зубъ!?

Сватъ: — Ой ту, идѣть впростъ, потôмъ першою улицею на право, а тамъ вже будете видѣти фірму написану по польски.

Иде циганъ, йойчить та стогне, прийшовъ до першои улицѣ на право и видить: Jacek Krywooki, szewc i cyrulik.

Циганъ якъ прочитавъ, каже: «о, славити Бога! Однакъ въ той хвили зубъ устає болѣти. Серце бє, вôддыхъ запирає. Вступивъ до хаты.

— Слава Исусу Христу!

— Na wieki wieków! Co pan sobie życzy?

— Ой, пане докторе, та погано мене зубъ болить, може вы були бы ласкаві єго вырвати?

— Dobrze, dobrze!

«Докторъ» Кривоокий дѣйсно дививъ ся одным окомъ въ праву кишеню, а другимъ въ лѣву. Нôсъ въ него червоный, а на сонцю грає барвами якъ бы хамелеонъ. Округлі великі окуляры на носѣ. Вуса пôдъ носомъ повні табаки. Вставъ поважно и творить докторске лице.

— No siadaj pan tu na moje krzesło, niechaj ja oglądnę ząb!

Въ цигана ажъ кровь стигне! Вытрѣщивъ очи та поводи сѣдає на столецъ.

— Otworz pan gębę! — приказує докторъ. — Циганъ отворивъ губу якъ ворота; показує зубъ: — той, той, пане докторъ.

— Aha, psia bestyja, to ten diabeł tu siedzi?

Панъ цируликъ привязавъ зубъ до дратвы, казавъ пôднести праву ногу на лѣву и привязавъ зубъ на дратвѣ до ноги. Панъ докторъ цируликъ ходить по хатѣ, сямъ и тамъ, а циганъ чекає нетерпеливо зъ страхомъ божимъ, що дальше буде дѣяти ся. Въ той хвили, що циганъ думавъ о операціи, прискочивъ панъ докторъ и довге шило запхавъ тамъ, де найбôльше мяса. Циганъ крикнувъ:

— Исусе Христе! — скочивъ зъ стôльця, а зубъ бувъ уже на пôдлозѣ. Циганъ злапавъ ся за мѣсце, де панъ докторъ вколовъ шиломъ и каже:

— Ой, пане докторъ, я собѣ гадавъ, що та бестія мае такъ глубоко корѣнь — ажъ тутъ забольло — и показує на зранену шинку. Заплативъ цатака пану доктору, а потôмъ всюда оповѣдавъ людямъ якъ то глубоко зубы мають свôй корѣнь.

ПЕРЕРАХУВАВЪ СЯ ВЪ ЖАРТѢ.

Разъ пытавъ ся козакъ на ярмарку кобылу велику якъ свѣтъ а худу, що можь було кости порахувати.

Видячи тое купець, запытує козака.

— А по чому хочете за локоть той кобылы?

На то козакъ пôдносячи кобылѣ хвôстъ и каже:

— Прошу зайти до того гандлю то тамъ вамъ скажуть по чому.

НЕПОРОЗУМѢЛИСЬ.

А.: — Добрый вечеръ! А що-жь, вже-жь то такъ скоро зъ театру? А що-жъ тамъ давали?

Б.: — Менѣ ничъ не давано, але я мусѣвъ дати 50 цнт.

А.: Але пытаю ся тебе яка була штука.

Б.: — Тажъ знаєшь, що срѣбла анѣ золота не маю, то давъ-емъ паперôвку.

А.: — Ахъ, дурантва...

Б.: — И я то само зазнавъ-емъ, отже-жь иду до дому.

ВЛАСТИТЕЛЬ ГОРОДУ ДО ХЛОПЦЯ.

— А чого ты мамъ драбе вылѣзъ?

— Бо ми такъ яблока спадали на голову, що на долинѣ не могъ-емъ вытримати.

ПОЧТОВА СКРИНКА

Скрипъ М., Edwardsdale, Pa. — Газета „Учитель" выходить въ краю два разы на мѣсяць и коштує тамъ 3 зл. 50 кр. въ рôкъ. Гадаємо, що за 2 дол. можете доставати въ Америцѣ.

На „сайдвоку.“

На тротуарѣ (sidewalk, сайдвокъ) однои зъ брудныхъ улиць, всхôдной части мѣста Ню Йорку, лежала одного пополудня, купа домашного ґратя. Двѣ дешевѝ, мальованѝ иостелѣ, пару крѣселъ, стôлъ зъ кривыми ногами, розбите зеркало, сѣнники, зъ котрыхъ вылазила стара, на пôвъ перегнила солома, кôлька штукъ старого шматя, черевики, пару шклянокъ, лямпа, на пôвъ побите начине, все то лежало змѣшане одно зъ другимъ безъ найменшого порядку.

Єсли-бъ тѝ всѣ рѣчи стояли за вôкномъ котрого небудь зъ «секендъ-гендъ» сторôвъ, то певно, що нѣхто анѣ не поглянувъ бы на нихъ, але тутъ на улици кождый на нихъ зглядавъ ся, хто переходивъ лишь. Купа перестарѣлого ґратя свѣдчила о великôй нуждѣ и руинѣ однои людскои родины.

Дехто цѣкавійшій зъ прохожихъ стававъ на хвильку, та оглядавсь наоколо, чи не побачить властителя того добра, а тогды очи его мусѣли впасти на не стару ще, выхудѣлого лиця и зъ запалыми очима невѣсту, що бѣдно одѣта, спустивши очи въ долину, сидѣла на сходахъ темныхъ сѣней. На розѣ тои-жь самои улицѣ, пôдъ муромъ стояло двое дѣтей. Найстарше, дѣвчинка, лѣтъ около одинайцять, держала на рукахъ малу дитину; коло неи стоявъ хлопчикъ лѣтъ чотырохъ.

По хвили невѣста, що сидѣла на сходахъ, пôдôйшла до дѣтей стоячихъ пôдъ муромъ, сказала имъ якесь слово и пôйшла въ дôлъ улицею.

Дѣти стояли дальше на своимъ мѣсци. Вôдъ часу до часу дитина, що була на рукахъ, зачинала плакати, а тогды найстарша дѣвчинка гойдала еи на рукахъ и занитькувала, поки тота знова не втихла. Наконець чотырольтный хлопець зачавъ дрѣмати, зсунувъ ся на землю и заснувъ, тримаючи голову на твердôмъ камѣню.

Вечерѣло. Нôчнѝ полісмены звôльнили денныхъ и зачали свою службу. Оденъ зъ нихъ переходячи улицею, заглянувъ купу ґратя и въ кутѣ пôдъ муромъ дѣти. Станувъ.

— Що вы тутъ робите? — поспытавъ.

— Чекаемо на маму, вôдповѣла дѣвчинка. Мама пôйшли шукати за другимъ помешканемъ, понеже тутъ насъ выкинули за те, що мы не могли платити ренту.

Полісменъ воркнувъ щось пôдъ носомъ та пôйшовъ до «баксы» телефонувати по вôзъ (patrol wagon), щобы забрати дѣти на поліцію.

Невдовзѣ надъѣхавъ вôзъ зъ великимъ гуркотомъ, тягненый добре годоваными кôньми, котрыми поганявъ ще лѣпше годованый «драйверъ».

Посередъ великого плачу и крику, взбороняючихъ ся дѣтей, посадили ихъ на вôзъ, та повезли на поліцію.

Не знати, чи думали, що въ той спосôбъ поможуть бѣднôй вдовѣ та еи помученымъ, голоднымъ и перестрашенымъ дѣтямъ?.. А на той часъ властитель дому, зъ котрого выкинули вдову за те, що не могла платити ренту, сидѣвъ въ однôй въ першорядныхъ реставрацій, окруженый дѣвчатами. Лялось шампаньске, котились доляры, а смѣхамъ и дотепамъ не було кôнця.

А.

Власть „Свободы.“

Гей, та пустило ся небо
На Філіпины дощами,
И ллесь, що и свѣта не видно
Надъ вôйсковыми шатрами.
Сидимо тихо по шатрахъ,
Хто смѣхи творить, хто жарты,
Хто файку спокôйно курить,
Хто грае у грошѣ карты.
А я у кутку си лежу
И серцемъ своимъ сумую,
Бо нѣгде руского слова
Тутъ бѣля себе не чую.
Ажъ тутъ „Свобода“ нечайно
Изъ почты люба прійшла ми,
Роздеръ — и тихо читаю
Нѣбы листь дрôбный вôдъ мамы.
А она стала сердечна
Якъ ластôвка та промовляти,
Тай о доли руской убогой
На свѣтѣ божôмъ казати.
Я слухавъ дуже уважно,
Що менѣ зъ сумомъ казала,
Наконець сплакнувъ слезою,
Коли про няню згадала.
Я була, каже, свѣтами
Всюды, де тôлько зачула,
Що бѣдный Русинъ поплѣвъ ся,
Всюды, усюды я була.
И въ Канадѣ и на Кубѣ
И въ арештахъ на Гаваяхъ,
У Россіи и въ всѣхъ Штейтахъ
И въ Бразиліи у гаяхъ.
Була тежь въ старому краю,
У твоего няня була,
Тамъ журбу му розганяла
И про тебе му згнула.
Вôнъ сидѣвъ тамъ зажуреный,
Изробленый, повный смуты
И чекавъ на тебе, сыну,
А за тебе и не чути.
Чекавъ бѣдный исхилившись
Звôдки вѣстки, де бувае
Єго сынокъ рôднесенькій,
Що по свѣту десь блукае.....

Федоръ Кохань,
Los Banos,
PHILIPPINE ISLANDS.

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!

Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!

Ив. Франко.